

ТЕРМІНИ-СИНОНІМИ У ПРОЕКЦІЇ НА СТВОРЕННЯ РЕЄСТРУ ЦІННИХ ПОРІД ДЕРЕВ ТА КУЩІВ

І.І.ВАКУЛИК, кандидат філологічних наук, доцент,

E-mail: vakulyk@ukr.net

ORCID:0000-0002-4812-7719

О.В.ШИНКАРУК, кандидат юридичних наук, доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: aleksandra.shyn5@gmail.com

ORCID:0000-0002-5494-1370

Анотація. Нинішні глобалізаційні процеси із надзвичайною швидкістю впливають не лише на зовнішню та внутрішню економіку держав будь-якого рівня розвитку, їх валовий продукт, але й віддзеркалюються прямо пропорційно на механізмах соціально-економічної політики взагалі, шляхах екологічного управління й сталого розвитку, виступають індикатором загальноціннісних орієнтацій та трансформації відносин на всіх етапах наукового поступу. Динаміка наповнення термінів новим змістом – це віддзеркалення об'єктивно існуючої глобалізації: множинність значень термінологічних одиниць в ракурсі співвідношення національного й міжнародного в терміносистемах обумовлена стрімким розвитком наук. Тому вивчення даної проблематики пов'язане із упорядкуванням наукових термінологій і, відповідно, термінологічного апарату, який забезпечує уніфікацію існуючих терміносистем.

У статті спрезентовано різні погляди на синонімію як системоформуючу категорію сучасного мовознавства. Для відстеження динаміки розповсюдження даного семантичного процесу на термінологічну номінацію було опрацьовано реєстр назв рослин (незахищеного типу) парків і скверів м. Києва. Проаналізувавши біномінальні назви дерев та кущів, автори виявили причини виникнення синонімічних рядів, а також фактори, які зумовили збільшення їх кількісних показників у сучасному науковому обігові.

Ключові слова: реєстр назв дерев, термінологічна номінація, унормування, синонімія, ботанічна номенклатура, термінологія

Актуальність. Наукова термінологія – це цілісна функціональна система, котра допомагає формувати образи сприйняття, дешифрувати мовні коди, розуміти «зміст» фахового мовлення [2, с. 71-73]. Суттєвою проблемою для науковців є унормування термінологічної системи, що іноді стає неможливим (вкрай дискусійним) завдяки наявності такого «негативного явища у термінології» як синонімія, поява якого зумовлена лінгвістичними й екстралінгвістичними факторами [4]. Варто зазначити, що й відсутність цього явища має негативну складову – науки, галузі яких «зачинилися» у власному просторі, а їх терміносистеми не віддзеркалюють структур парадигматичних і синтагматичних відношень у спеціальній сфері знань, не скеровуються морфологічними, семантичними, синтаксичними зв'язками суміжних термінологій, тобто свідомо

*Статтю підготовлено в межах виконання проекту № 110/551-пр "Розробка новітніх принципів створення реєстру цінних рослин парків і скверів м. Києва на основі термінологічних стандартів"

© І.І.Вакулик, О.В.Шинкарук, 2017

усунулися від семантичної деривації, у майбутньому матимуть нульовий індекс запиту в інформаційно-пошукових системах – відтак унікальність вербалізованих форм зведеться нанівець.

Аналіз публікацій. Тривалий час у термінології ознака синонімічності кваліфікувалася авторами проектів Держстандартів як явище негативне, небажане чи взагалі заперечувалася [3]. Завдяки працям В. П. Даниленко погляди на синонімію термінів дещо змінилися; авторка довела, що конкретні проекти Держстандартів практично не виконують вимогу про заборону синонімів. Синоніми «замасковуються», коли беруться у дужки, коли подається рекомендація про використання скорочених форм термінів (саме цю ознаку визначав Д. С. Лотте, аналізуючи науково-технічну термінологію), а також дублетів із використанням інших мовних компонентів, зокрема інтернаціоналізмів або пояснення у «записках» щодо варіативних паралельних термінів.

Нинішній стан вивчення даної проблематики пов'язаний із упорядкуванням наукових термінологій і, відповідно, термінологічного апарату, який забезпечує уніфікацію існуючих терміносистем. У даному контексті варто звернути увагу на публікації Ф. О. Нікітіної, Л. О. Симоненко, І. М. Кочан, В. К. Костюка, М. В. Паєвської, О. О. Романової, С. В. Харченко, В. Д. Шинкарука, Т. О. Луковенко, І. О. Холодїй, О. В. Розводовської, А. І. Зіміної.

Мета дослідження полягає у виявленні синонімічних назв деревних рослин, які зростають на території київських парків та скверів. Відтак об'єктом нашого дослідження був реєстр назв дендрологічної колекції (незахищеного типу) міста.

Матеріали і методи дослідження. Проведене дослідження ґрунтується на використанні таксономії (ботанічної), аналізу та синтезу, порівнянні як складових загальнонаукових методів та власне лінгвістичних. Робота здійснювалась у рамках проекту № 110/551-пр «Розробка новітніх принципів створення реєстру цінних рослин парків і скверів м. Києва на основі термінологічних стандартів».

Результати дослідження та їх обговорення. Погляди на синонімію як системоформуючу категорію у сучасному мовознавстві представлені різнопланово. Як писав Г.°Винокур, синонім – це лінгвістична абстракція, це «слово у словнику»: «Якщо мати справу не з лінгвістичною абстракцією, а з живою і реальною мовою, яка фактично існує в історії, так звана синонімічність засобів мови є не що інше, як фікція. Синонім залишається синонімом, допоки знаходиться у словнику» [6, с. 85]. Цим автор підкреслює, що у словнику подається змістова характеристика слова, яка закладається у свідомості того, хто говорить (або пише) даною мовою. Лексична та лексико-семантична система мови, відтак, «спрацьовує» у того, хто вміє володіти різними засобами мови. Отже, синонімія, на думку науковця – це штучне поняття.

Дж.°Лайонз, описуючи семантичну структуру мови, створює класифікаційну схему інтерпретації синонімів з усіма можливими варіантами. Однак при цьому він зазначає, що синонімія є контекстно залежною. І всі випадки синонімії могли б бути усуненими, а зміст дискурсу залишився б непорушеним [8, с. 470-480]. Е.°Косеріу синонімічні відношення слів називає основним видом лексичних опозицій. Подібних поглядів при визначенні поняття синоніма та меж (границь) синонімії дотримуються А.°Євгеньєва, Д.°Шмельов, В.°Виноградов. Така суперечливість у поглядах лінгвістів при визначенні синонімічних відношень дозволила А.°Уфімцевій розглядати у системі мови будь-який словесний знак у певних семантичних зв'язках, розмежовуючи при цьому два ракурси – теоретичний і практичний. З одного боку, обмежуючись лише структурною організацією лексем, можна говорити про «системні синоніми». Якщо ж мовний

матеріал добирається з метою поліпшити спілкування, щоб у свою чергу забезпечити «ситуативний або вербальний контекст», відповідно, з'являються «мовленнєві синоніми». Це так звана практична сторона синонімії. Однак при цьому можливі порушення синонімічних відношень слів [9, с. 184]. Д°Шмельов застерігав проти змішування таких різних за характером явищ, як «близькість значень» різних слів та здатність позначати ті ж самі предмети [12, с. 115-117]. Тому було запропоновано ще один «вирішальний» критерій при визначенні синонімії – семантичний, пов'язаний із номінацією реалій, який проектується на членування словникових дефініцій [4].

Ми розглядаємо наукову термінологію як цілісну функціональну систему, котра допомагає формувати образи сприйняття, дешифрувати мовні коди, розуміти «зміст» фахового мовлення [2, с.71-73]. Коли йдеться про синонімію у систематиці рослин, зважають на усі назви, якими було коли-небудь описано ту чи іншу рослину. Назва, запропонована раніше інших, сприймається за «справжню назву», інші вважаються синонімами.

Особливо багато було синонімів до Ліннея, коли не існувало виробленої належним чином класифікації ботанічних термінів. Ці питання обговорювалися також на міжнародних ботанічних з'їздах у Брюсселі (1867), Берліні (1891), частково в Генуї (1897). Нинішній стан вивчення окресленої проблематики свідчить, що синонімія властива термінологічній номінації. У ботанічній систематиці це дві або більше назв, що відносяться до одного й того ж біологічного таксону. Лише один зі всіх синонімів може бути реєстровою назвою, під якою даний таксон повинен бути відомий. Зазвичай це та назва, яку запропоновано (опубліковано належним чином) раніше за інші (правило пріоритету). Правила ботанічної номенклатури не визнають використання синонімічних назв для таксонів, рангом нижче за родину. Пріоритетними визнаються перші з оприлюднених назв, які відповідають вимогам Міжнародного кодексу ботанічної номенклатури, після них у дужках або курсивом подають синоніми (інколи із скороченням *syn.* – *synonymon* – синонім). Напр., *Tilia cordata* L. (*T. parviflora* Ehrh.) – Липа серцелиста, *Frangula alnus* Mill. (*Rhamnus frangula* L.) – Крушина ламка, *Primula veris* L. (*syn. P. officinalis* Hill.) – Первоцвіт весняний.

Виникнення синонімічних або паралельних назв видів рослин зумовлене різними факторами: історичними (співіснування нової й старої назви), територіальними (співіснування назв, які пропонуються для даного виду науковими школами різних країн) та ін. Однак, згідно з правилами Міжнародної ботанічної номенклатури, валідною може бути визнана лише перша з оприлюднених назв. Правила встановлення синонімічності назв поширюються тільки на наукові (латинські) назви таксонів і регламентуються відповідними Міжнародними кодексами номенклатури. Напр., синонімами латинських назв хвоща річкового є: *Equisetum limosum* та *Equisetum heleocharis*. Деякі відділи мають синонімічні латинські назви: відділ Покритонасінні (Квіткові, Манголіофіти) – *Angiospermae* (*Anthophyta*, *Magnoliophyta*), відділ Голонасінні (Соснові, Пінофіти) – *Gymnospermae* (*Pinophyta*). Також синонімічні латинські назви деякі можна спостерігати у класах: клас Однодольні (Ліліопсиди) – *Monocotyledones* (*Liliopsida*), клас Дводольні (Магноліопсиди) – *Dicotyledones* (*Magnoliopsida*). Синонімічні назви наявні у родинях: родина Злакові – *Poaceae* (від *poa*, *ae f* – тонконіг), або *Gramineae* (від *gramineus*, *a*, *um* – злаковий); родина Хрестоцвіті, або Капустяні – *Cruciferae* (від *cruх*, *icis f* – хрест + *-fer* – -носний), або *Brassicaceae* (від *brassica*, *ae f* – капуста); родина Зонтичні, або Селерові – *Umbelliferae* (від *umbella*, *ae f* – зонтик + *-fer* – -носний), або *Apiaceae* (від *aprium*, *i*

n – селера); родина Складноцвіті, або Айстроцвіті – *Compositae* (від *compositus*, а, um – складний), або *Asteraceae* (від *aster*, stri m – айстра); родина Бобові – *Fabaceae* (від *faba*, ae f – біб), або *Leguminosae* (від *leguminosus*, а, um – бобовий, стручковий). А також підродин: підродина Трубчасті, або Айстрові – *Tubuliflorae* (від *tubula*, ae f – трубка), або *Asteroidae* (від *aster* – айстра); підродина Язичкові, або Латукові – *Linguliflorae* (від *lingula*, ae f – язичок), або *Lactucoideae* (від *lactuca*, ae f – латук) [1, с. 89-91].

Аналізуючи синонімічні назви дерев та кущів, нами було встановлено, що причинами виникнення синонімії могли бути:

- 1) назва дана помилково; рослини вже описані раніше;
- 2) описом рослини займалися одночасно різні вчені; відтак – різні назви;
- 3) дві форми, описані під різними назвами, з'єднуються в один вид; залишається одна назва;
- 4) назва виду, запропонована вперше, виявилася чомусь «незручною»; її використано для іншої номінації.

Синонімію термінологічної номінації ми можемо спостерігати одночасно на двох рівнях: півонія деревовидна – *Paeonia suffruticosa andr.*, *Paeonia arborea donn.*; обліпіха крушинова – *Hippophaë rhamnoides L.* – плоховник крушиноподібний; платан кленолистий, відомий на Кавказі як «чинар», а у Північній Америці як «сикомор», *Platanus xacerifolia (Aiton) Willd.*; робінія псевдоакація (також відома під назвами «робінія псевдоакація», «колюча акація» та «біла акація», причому остання назва за популярністю перевершує наукову) – *Robinia pseudoacacia L.*; кумайка, яблуня з дрібними плодами, які відомі під назвою «райські яблучка» – *Malus prunifolia (Willd.) Borkh.*

«Флора Європи» для береста, або в'яза грабlistого (*Ulmus carpinifolia*), як прийняту назву наводить саме *Ulmus minor*, всі інші подаючи як синоніми: *Ulmus carpinifolia Suckow*, *Ulmus diversifolia Melville*, *Ulmus foliacea sensu Hayek*, *Ulmus stricta (Aiton) Lindl.*, *Ulmus campestris auct., non L.*, *Ulmus glabra Mill., non Huds.* На позначення берези за основну назву прийнята саме *Betula pendula*, а інші близькі вважаються синонімами: *Betula verrucosa Ehrh.*, *Betula alba sensu H.J.Coste, non L.*, *Betula aetnensis Raf.*; шипшина корична, шипшина травнева (*Rosa majalis Herrm.*, *Rosa cinnamomea sensu L.*); горіх волоський, горіх грецький (*Juglans regia L.*); шипшина звичайна, або шипшина собача (*Rosa canina L.*) Як бачимо, і в українській ми можемо спостерігати синонімічні ряди: в'яз польовий (*Ulmus campestris*), в'яз листуватий (*Ulmus foliacea*), карагач; береза повисла, береза поникла (*Betula pendula Roth.*), береза бородавчаста (*Betula verrucosa Ehrh.*); клен звичайний, явір (*Acer pseudoplatanus*), білий клен, клен-явір, клен несправжньо-платановий, клен туполистий, клен гірський; ясен звичайний, ясен високий (*Fraxinus excelsior L.*); карагана дерев'яниста, жовта акація (*Caragana arborescens Lam.*); тополя чорна, осокір (*Populus nigra L.*); тис далекосхідний або тис гострокінцевий, тис японський (лат. *Taxus cuspidata Sieb, et Zuce*); тополя бальзамічна (*Populus trichocarpa*) відома також як тополя волосистоплода, тополя каліфорнійська; ялина європейська, смерека (*Picea abies*); ірга круглолиста (*Amelanchier ovalis*, синонім – *Amelanchier rotundifolia*); каперці травянисті, напівкущова рослина родини каперцевих, має ще й іншу назву «каперці колючі» (*Capparis herbacea*, синонім – *Capparis spinosa*); у крушини ламкої (*Frangula alnus Mill.*; *Rhamnus frangula L.*) виступають синонімами крушина вільховидна, жостір ламкий (місцеві назви – «крушин ник», «собача черешня»); маслинка вузьколиста, лох вузьколистий (*Elaeagnus angustifolia*) відома також під народними назвами «маслина», «цареградська верба», «цареградська лоза», «локовина», «оливка»,

«джида», «масличне дерево». Бузину червону, або калинку (лат. *Sambucus racemosa*) у народі називають «бозняк», «буз», «самбу»к, «бездерево», «червоною кістянкою»; бундук дводомний або бундук канадський, завезений у середині ХІХ ст. із голландських та люксембурзьких розсадників, отримав назви «мильне дерево», «кентуккське кавове дерево»; вовчі ягоди звичайні, вовче лико (*Daphne mezereum* L.) мають місцеві назви «вовчатник», «дубочок», «перець дикий» тощо; *Juniperus communis* L. (українська назва «ялівець», «яловець»), назва якого могла бути дана за його зелені, незрілі на вигляд плоди, або ж через те, що він росте на неплодючих («ялових») землях, у народі називають «ялинець», «ялувець», «ялівець», «слівець», «верес», «божевельник», «боровиця», «джанєпіна», «джарап», «джарапин», «дженняпіна», «можевел», «можжевельник»; яблуня лісова (*Malus sylvestris* Mill., *Malus praecox*) – це дичка, кислиця тощо.

Висновки і перспективи. Наслідуючи наших попередників, погоджуємося із думкою, що «колективне наукове знання постійно примножується, переосмислюються постулати, з'являються нові знання» [7]. Динаміка наповнення термінів новим змістом – це віддзеркалення об'єктивно існуючої глобалізації: множинність значень термінологічних одиниць в ракурсі співвідношення національного й міжнародного в терміносистемах обумовлена стрімким розвитком наук.

Список використаних джерел

1. Балалаєва, О. Ю. Латинська мова та основи біологічної систематики: Навч. посібник [Текст] / О. Ю. Балалаєва, І. І. Вакулик. – К. : Фітосоціоцентр, 2013. – 324 с.
2. Вакулик, І. І. Наукова термінологія як фактор формування наукової компетенції [Текст] / І. І. Вакулик // Sciencerise. – PC «Technology center». – Vol. 9/1 (14). – 2015. – С. 71-74.
3. Вакулик, І. І. Проблема визначення синонімів у сучасній лінгвістиці [Текст] / І. І. Вакулик, А. В. Швидченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Філологічні науки» / Редкол.: С. М. Ніколаєнко, (відп. ред) та ін. – К.: Міленіум, 2013. – Науковий вісник НУБіП України. Серія «Філологічні науки», 2013. – Вип. 186. – Ч. 2. – С. 27-32.
4. Вакулик, І. І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології [Текст] : монографія / І. І. Вакулик. – К. : НУБіП України, 2014. – 237 с.
5. Вакулик, І. І. Лінгвістичні аспекти наукової комунікації у синхронії та діахронії [Текст] : монографія / І. І. Вакулик. – К. : ДП Прінт Сервіс», 2015. – 280 с.
6. Винокур, Г. О. Проблема культури речи [Текст] / Г. Винокур // Русский язык в советской школе. – 1939. – № 5. – С. 37-39.
7. Корнилов, О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов [Текст] / О. Корнилов. – М. : ЧеРо, 2003. – 349 с.
8. Лайонз, Дж. Введение в теоретическую лингвистику [Текст] / Дж. Лайонз. – М. : Прогресс, 1978. – 543 с.
9. Уфимцева, А. А. Слово в лексико-семантической системе языка [Текст] / А. Уфимцева. – М. : Наука, 1968. – 272 с.
10. Шинкарук, В. Д. Державні термінологічні стандарти України в науковому дискурсі: проблемні питання [Текст] / В. Д. Шинкарук, С. В. Харченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Серія «Філологічні науки» / Редкол.: С. М. Ніколаєнко, (відп. ред) та ін. – К.: Міленіум, 2017. – Вип. 263. – С. 56-64.

11. Шинкарук, В. Д. *Lingua Latina agrobiologica* [Текст] / В. Д. Шинкарук, О. Ю. Балалаєва, І. І. Вакулик. – К. : Міленіум, 2017. – 528 с.

12. Шмелёв, Д. Н. Проблемы семантического анализа лексики (на материале русского языка) [Текст] / Д. Шмелев. – М. : Наука, 1973. – 280 с.

References

1. Balalaieva, O. Iu., Vakulyk, I. I. (2013) *Latynska mova ta osnovy biolohichnoi systematyky* [Latin language and the basics of biological systematics]. K. : Fitosotsiotsentr, 324.

2. Vakulyk, I. I. (2015) *Naukova terminolohiia yak faktor formuvannia naukovoï kompetentsii* [Scientific terminology as a factor for the formation of scientific competence]. *Sciencerise*, 9/1 (14), 71-74.

3. Vakulyk, I. I., Shvidchenko, A.V. (2013) *Problema vyznachennia synonimiv u suchasniï linhvistytsi* [The problem of the definition of synonyms in modern linguistics]. *Scientific Bulletin of the National University of Bioresources and Natural Resources of Ukraine. Series "Philological Sciences"*, 186, 27-32.

4. Vakulyk, I. I. (2014) *Davnohretska ta latynska movy yak dzherelo suchasnoi naukovoï terminolohii* [Ancient Greek and Latin as a Source of Comprehensive Scientific Terminology]. K. : Fitosotsiotsentr, 237.

5. Vakulyk, I. I. (2015) *Linhvistychni aspekty naukovoï komunikatsii u synkhronii ta diakhronii* [Linguistic aspects of scientific communication in synchrony and diachronic]. K. : Print Servis, 280.

6. Vinokur, G. O. (1939) *Problema kul'tury rechi* [The problem of culture of speech]. *Russian language in the Soviet school*, 5, 37-39.

7. Kornilov, O. A. (2003) *Jazykovye kartiny mira kak proizvodnye nacional'nyh mentalitetov* [Language pictures of the world as derivatives of national mentality]. M. : CheRo, 349.

8. Lajonz, Dzh. (1978) *Vvedenie v teoreticheskiju lingvistiku* [Introduction to Theoretical Linguistics]. M. : Progress, 543.

9. Ufimceva, A. A. *Slovo v leksiko-semanticheskoi sisteme jazyka* [The Word in the lexical-semantic language system]. M. : Nauka, 272.

10. Shynkaruk, V. D., Kharchenko S. V. (2017) *Derzhavni terminolohichni standarty Ukrainy v naukovomu dyskursi: problemni pytannia* [State terminological standards of Ukraine in the scientific discourse: current issues]. *Scientific Bulletin of the National University of Bioresources and Natural Resources of Ukraine. Series "Philological Sciences"*, 263, 56-64.

11. Shynkaruk, V. D., Balalaieva, O. Iu., Vakulyk, I. I. (2017) *Lingua Latina agrobiologica* [Latin agrobiological]. K. : Milenium, 528.

12. Shmel'gov, D. N. (1973) *Problemy semanticheskogo analiza leksiki (na materiale russkogo jazyka)* [Problems of semantic analysis of vocabulary (on the material of the Russian language)]. M. : Nauka, 280.

ТЕРМИНЫ-СИНОНИМЫ В ПРОЕКЦИИ НА СОЗДАНИЕ РЕЕСТРА ЦЕННЫХ ДЕРЕВЬЕВ И КУСТАРНИКОВ

И.И.Вакулик, А.В.Шинкарук

Аннотация. *Нынешние глобализационные процессы с чрезвычайной быстротой влияют не только на внешнюю и внутреннюю экономики государств любого уровня развития, их валовой продукт, но и прямо пропорционально*

отражаются на механизмах социально-экономической политики вообще, путях экологического управления и устойчивого развития, выступают индикатором общечеловеческих ориентаций и трансформации отношений на всех этапах научного прогресса. Динамизм наполнения терминов новым содержанием – это отражение объективно существующей глобализации: множественность значений терминологических единиц в контексте соотношения национального и международного в терминосистемах обусловлена стремительным развитием наук. Поэтому изучение данной проблематики связано с составлением научных терминологий и, соответственно, терминологического аппарата, который обеспечивает унификацию существующих терминосистем.

В статье представлены разнообразные взгляды на синонимия как системообразующую категорию современного языкознания. Для отслеживания динамики распространения данного семантического процесса в терминологической номинации был изучен реестр названий растений (незащищенного типа) парков и скверов г. Киева. Проанализировав биномиальные названия деревьев и кустов, авторы обнаружили причины возникновения синонимических рядов, а также факторы, которые обусловили их количественное изменение в современном научном дискурсе.

Ключевые слова: реестр названий деревьев, терминологическая номинация, нормирование, синонимия, ботаническая номенклатура, терминология.

TERMS-SYNONYMS AS A MECHANISM FOR THE FORMATION OF THE REGISTER OF VALUABLE TREES SPECIES AND BUSHES

I. I. Vakulyk, O. V. Shynkaruk

Abstract. Scientific terminology is an integral functional system that helps to create perceptual images, decode language codes, and understand the “content” of professional speech. A significant problem for scientists is the standardization of the terminological system, which sometimes becomes impossible (extremely controversial) due to the presence of such a “negative phenomenon in terminology” as synonymy, the appearance of which is due to linguistic and extra-linguistic factors. It is worth noting that the absence of this phenomenon has a negative component – the sciences, the branches of which “are closed” in their own space, and their terminology systems do not reflect the structures of paradigmatic and syntagmatic relations in a special knowledge field, are not directed by morphological, semantic, syntactic connections of related terminologies, that is, they consciously eliminated from semantic derivation, and in the future they will have a zero query index in the information search systems – hence, the uniqueness of verbalized forms will be cut down.

For a long time the authors of State Standards projects qualified a sign of synonymy in terminology as a negative, undesirable or generally denied phenomenon. Synonyms are “masked” when taken into brackets, and when a recommendation is made to use shorter forms of the terms.

The current state of study of this issue is related to the ordering of scientific terminologies and, accordingly, the terminological apparatus, which provides the unification of existing terminological systems.

The conducted research is based on the use of taxonomy (botanical), analysis and synthesis, comparison of both general scientific methods and the linguistic ones. The work was carried out within the framework of the project № 110/551-PR “The development of the newest principles for the formation of a register of valuable plants, parks and gardens of Kyiv on the basis of terminological standards”.

We consider scientific terminology an integral functional system that helps to create perceptual images, decode language codes, and understand the “content” of professional speech. Therefore, another “crucial” criterion was suggested in determining the synonymy

- the semantic one, associated with the nomination of realities, which is projected on the division of vocabulary definitions. When it comes to synonymy in plants systematics, we consider all the names that have ever been used to describe this or that plant. The name suggested the first is considered to be a “true name”, others are synonyms.

The emergence of synonymous or parallel names of plant species is caused by various factors: historical (the coexistence of the new and the old name), territorial (the coexistence of names suggested for this type by scientific schools of different countries), etc. However, according to the rules of the International Botanical Nomenclature, only the first of the published names can be valid. The rules for establishing synonymy of names apply only to scientific (Latin) names of taxa and are regulated by the relevant International codes of nomenclature.

While analyzing synonymous names of trees and bushes, we found out that the causes of synonymy occurrence could be: 1) the name was given by mistake; the plants had already been described; 2) different scientists simultaneously worked on the description of the plant; hence we have different names; 3) two forms, described under different names, are united into one kind; one name remains; 4) the name of the species suggested for the first time came out to be somehow “inconvenient”; it was used for another nomination.

Following our predecessors, we agree with the idea that “collective scientific knowledge is constantly multiplied, postulates are reinterpreted, new knowledge emerges”. The dynamics of giving a new meaning to the terms is a reflection of objectively existing globalization: the plurality of meanings of terminological units in terms of the relation of national and international in terminological systems is due to the rapid development of sciences.

Keywords: register of tree names, terminological nomination, standardization, synonymy, botanical nomenclature

УДК 81-119

РОЛЬ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ТЕКСТУ «VEHICLE PARTS» У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО АГРОІНЖЕНЕРА

К.Г. ЯКУШКО, кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: vukladach@ukr.net
ORCID: 0000-0001-6977-8441

Анотація. Актуальність дослідження – у потребі пошуку засобів формування іншомовної комунікативної культури здобувачів вищої освіти в окремих предметних площинах на практичних заняттях із англійської мови за професійним спрямуванням. Мета і завдання дослідження – розгляд терміносистеми технічного іншомовного тексту як підґрунтя оволодіння майбутніми агроінженерами культурою поведінки в міжособистісному й професійному спілкуванні. Основні висновки – впевненість в доцільності використання терміносистеми технічного іншомовного тексту з метою вираження таких базових комунікативних намірів та реакцій, які формують культурного співрозмовника за допомогою застосування англійських кліше «Positive results hope and Understanding», «Comments and Reactions», «Agreement and Disagreement» як наступний етап після пошуку відповідників термінів та попереднього опрацювання певного іншомовного фахового тексту агроінженерного спрямування у індивідуальному та груповому